

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ ТОЧНІСТЮ ПРОГНОЗІВ НА ОСНОВІ ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА МОДЕЛЮВАННЯМ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

«У всякій справі є межі,
по обидві сторони яких лежить неправда»
К. Горацій

Прогнозування є запорукою належного планування, а оскільки планування є функцією менеджменту, то точні прогнози є основою для прийняття рішень, в тому числі на підставі публічної інформації. Важко сказати, чи майбутнє може бути передбачене, проте, «потреба якоїсь визначеності відносно майбутнього настільки сильна, що багато хто з нас час від часу діє наперекір здоровому глузду і потребує точного передбачення майбутнього» [1, с. 51].

Інформація для прогнозування на основі публічної інформації формується в системі бухгалтерського обліку. Сьогодні законодавство дає можливість впливати на склад і методику формування облікових показників що призводить до того, що облікова інформація стає необ'єктивною, що не забезпечує достовірність прогнозних і пізніше планових показників. Така ситуація природно викликає питання, чи дійсно ті, хто роблять прогнози на підставі публічної інформації про підприємство приймають точні рішення. І якщо ні, то як забезпечити точність прийняття таких рішень.

Підприємства моделюють для себе інформацію виходячи із заданих потреб, використовуючи облікову політику. В частині моделювання облікової інформації ми поділяємо думку Н. Малюги [2], що визначає моделювання як інструмент забезпечення прогностичної функції бухгалтерського обліку та М. Медведєва [3], що розглядає облік як процес моделювання. Облік – це окремий випадок моделювання, що відрізняється від інших націленістю на інформаційне обслуговування господарської діяльності [3, с. 9]. Інформація, яка формується в обліковій системі, і є моделлю господарської діяльності підприємства, що має різне призначення і функції в залежності від облікової політики організації. Для пояснення цієї думки використаємо метод аналогії і уявимо що облікова інформація – це вода, її хімічна природа (формула H_2O) – облікові дані на підставі яких вона сформована, а зміна температури води – облікове моделювання. Воду, як рідину можна пити, проте якщо ми підвищимо температуру води, то отримаємо пар, який вже пити неможливо, проте можна використовувати для пароварки, інгаляції; понизивши температуру води ми отримаємо лід, який можна використати для охолодження продуктів. Всі три стани води мають абсолютно різні функції, проте ідентичну хімічну природу. Тобто формуючи публічну інформацію на підставі однакових даних при допомозі моделювання ми можемо отримати абсолютно різне функціональне її призначення, адже моделювання призводить до варіативності облікових показників.

Згідно теорії інформації, для прийняття якісних рішень, в тому числі і пов'язаних з прогнозуванням, облікова інформація, оскільки вона не існує в перманентному стані, а виникає при звертанні користувача до даних, повинна відповідати трьом основним критеріям: 1) орієнтація на користувача; 2) орієнтація

на прийняття рішення; 3) похідність від первинної інформації та узгодження з іншою інформацією про підприємство. Оскільки моделювання нівелює орієнтацію на прийняття рішення, яке було б не вигідне самому суб'єкту, що формує публічну інформацію, приймати якісні рішення, в тому числі пов'язані з прогнозами, на підставі даної інформації не є можливим.

Протилежним моделюванню є регламентація облікової інформації. Основним аргументом на захист питання про необхідність регламентації облікової інформації є свобода волі, як здатність приймати рішення із знанням справи. Передбачається, що вибір між багатьма різними і суперечними одне одному альтернативними рішеннями призводить до несвободи відносно предмета, щодо якого приймається рішення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій засвідчив, що в великій частці вітчизняних і закордонних підручників з управлінського обліку проводиться чітка паралель між окремими обліковими процесами (наприклад бюджетуванням та розробкою внутрішніх звітів) та точними прогнозами. Проте парадокс полягає в тому, що існуючі системи планування працюють лише за умови стабільної ситуації, а в турбулентні часи, коли точність прийняття рішень є найбільш важливою ці механізми не працюють.

Для забезпечення якісного прогнозування на підставі публічної інформації є пропонуємо сценарне моделювання, що забезпечує поєднання моделювання облікової інформації, її регламентації та враховує мінливості часу. Сценарне моделювання передбачає поліваріантний прогноз, тобто воно передбачає прийняття факту не лише одного варіанту розвитку подій на основі системної динаміки, що враховує фактор часу. Системна динаміка - це метод сценарного моделювання, що дозволяє імітувати поведінку реальних систем у часі. Вивчивши модель і змінюючи деякі параметри, можна простежити зміну моделі і таким чином проаналізувати зміну сценарію. Моделі системної динаміки не є точними, це прогнозування в контексті нашого сприйняття сьогодення, а розробка кількох сценаріїв є достатньою для усунення невизначеності, що забезпечує реалізацію в при формуванні публічної інформації та прийнятті рішень на основі неї закону необхідного різноманіття У.Р. Ешбі.

Список використаної літератури:

1. *Ари де Гуус. Живая компания. Рост, научение и долгожительство в деловой среде / Ари де Гуус — С-пб.: Стокгольмская школа экономики в Санкт-Петербурге, 2004. — 221 с.*
2. *Малюга Н.М. Моделирование как инструмент обеспечения прогностической функции бухгалтерского учета / Н.М. Малюга // Вестник национального технического университета «ХПИ». — 2005. — № 58. — С. 175 – 177*
- Медведев М.Ю. Экаунтология: компьютерный учет вместо бухгалтерского / М. Ю. Медведев. — М.: ДМК-Пресс, 2012. — 197 с*